

AF LENE TOPP, WWF VERDENS NATURFONDEN

Man må sno sig så længe man kan

Ålens levevis er stadig delvis et mysterium, men dette er hvad vi tror, at vi ved: Når ålelarverne er udviklet i Sargassohavet, starter de turen til Europa eller Amerika, afhængigt af hvor moderfisken kom fra, og et til to år senere når de frem. Her søger de som unge 10-15 cm glasål op i vandløb og ind i fjorde. Efter at have levet her – nu som gulål – i 8-15 år, er de igen klar til at rejse – nu som blankål – tilbage til Sargassohavet.

FOTO: FOTO: ANDERS SALESJÓ/SÍÓHAREN

Som teenager kom jeg ofte i et lille feriehus ved Storåen. Åen snoede sig smukt, og gav sit bidrag til frokosten. Det skete blandt andet i form af nyfanget ørred og stalling. Og en gang om året var den store ålefangst. En lille bro blev lukket af ved hjælp af rammer med net, og to rammer var udstyret med et par store ruser. Ålene havde ikke en chance! På broen stod en stor firkantet zinkskraldespand, som dem man havde ved ethvert hus for år tilbage, og i løbet af natten blev den fyldt til bristepunktet. Dagen gik med at flå ål, og aftenen med at spise ål. Åleben blev placeret i en stjerne hele tallerkenen rundt – og man havde ikke spist nok, hvis de ikke mødte hinanden. Jo, der var masser af ål!

Ålens livscyklus er et mysterium, og har givet den tilnavnet 'den gådefulde'. I årtusinde har man set millioner af glasål langs kyster og i vandløb, men aldrig gydemodne ål. I 1921 var der så en dansker, Johannes Schmidt, der fandt på at 'regne baglæns' – og han fandt ud af, at de unge glasål blev mindre og mindre jo nærmere man kom Sargassohavet. Det måtte altså være stedet.

Når ålelarverne er udviklet i Sargassohavet, starter de turen til Europa eller Amerika, af-

hængigt af hvor moderfisken kom fra, og et til to år senere når de frem. Her søger de som unge 10-15 cm glasål op i vandløb og ind i fjorde. Efter at have levet her – nu som gulål – i 8-15 år, er de igen klar til at rejse – nu som blankål – tilbage til Sargassohavet. Det er under alle omstændigheder hvad man tror – men at bevise det er sværere. I 2005 fangede man eksempelvis 20 ål ud for Irland, og udstyrede dem med radiosendere. Ålene svømmede i den rigtige retning, men efter 1.300 km faldt den sidste sender desværre af. Og indtil dato er der faktisk ikke fanget nogen ål i Sargassohavet.

I maj måned i år var der møde om indholdet i CITES – den internationale konvention om handel med truede dyr. Den gådefulde ål blev noteret på liste 2, og må nu udelukkende handles internationalt med speciel tilladelse. Årsag: Det Internationale Havforskningsråd vurderer, at på mindre end 25 år er ålebestanden blevet reduceret med omkring 99 procent. Med kun 1 procent tilbage er ålen placeret højt på listen over Europas mest truede dyr. Hvordan kunne det dog ske?

Min kollega Peter Blanner forklarer: – *Reelt starter ålens trængsler først for alvor, når den kommer til Europa for her står franskmænd,*

spaniere, og portugisere klar til at fange de mange små ål, for enten at sælge dem til Japan, Danmark, eller andre steder, hvor ålene 'opdrættes' – eller sælge dem direkte til konsum. Og forståeligt nok, for et kilo glasål kan komme op på 2-3.000 kroner. I Frankrig alene har den årlige fangst i mange år ligget på over 1.000 tons, og samlet er værdien af dette ene fiskeri højere end værdien af det samlede fiskeri i Danmark.

Noteringen på CITES liste 2 vil forhåbentlig hjælpe ålen, og Peter Blanner fortæller også, at EUs fiskeriministre nu har besluttet, at 'på sigt' skal 60 procent af alle de fangne glasål bruges til genudsætninger. Men er det en indsats, der batter? Kan det overhovedet kontrolleres, og skulle man ikke hellere nedsætte fangsten af glasål drastisk for dermed at give dem en naturlig chance for at komme ovenpå igen?

– *Men det er der slet ikke politisk opbakning til, konstaterer Peter.*

Med en sølle procent tilbage kan man kun undre sig! Er dette endnu en 'ubehagelig sandhed' som man forsøger at sno sig udenom – så længe man nu kan?

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø. Havet er med sin mangfoldige natur og enestående arter en vigtig prioritet i WWF Verdensnaturfondens arbejde. Læs mere om WWF's arbejde på: www.wwf.dk

for a living planet®

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPP2